

чени в докладите и разискванията. Три основни практическi задачи чакат своето разрешаване, подчерта той: индексиране и каталогизиране на мотивите; съставяне на пълна библиография на публикациите по фолклор; започване работа по уточняване на терминологията. Същевременно бяха посочени и практическите организационни мерки, необходими за по-нататъшното успешно развитие на фолклорните проучвания:

1. Установяване на форми за по-постоянно сътрудничество и комплексно изучаване

на фолклора на първо време поне в рамките на БАН.

2. Създаване на списание по въпросите на българския фолклор, което би имало както научно, така и общонационално значение.

3. Създаване на дружество на българските фолклористи със свои издания.

4. Периодично устройване на подобни симпозиуми.

Л. П.

ОБСЪДЕН НАУЧЕН ТРУД

„МИХАИЛ ЧАЙКОВСКИ — САДЪК ПАША И БЪЛГАРСКОТО ВЪЗРАЖДАНЕ“

На разширено заседание на 7. I. 1971 г. Научният съвет обсъди и прие за печат труда на Ванда Смоховска-Петрова — „Михаил Чайковски — Садък паша и Българското възраждане“. В своята рецензия акад. П. Динев изтъкна, че авторката си е поставила за задача да проучва и осветява едновременно и в неразривна връзка личността, живота, обществената дейност и литературното дело на Чайковски, за когото съществуват многобройни и неверни или неточни мнения и оценки. Едно от най-ценните качества на труда е, че в него са привлечени много нови материали и архивни данни, с които В. Смоховска богато аргументира своите заключения и оценки. Особено внимание е отделено на обществената и политическата дейност на Чайковски на Балканите. Изследването ни въвежда в сложната историческа обстановка, разкрива политически ходове и заплетени дипломатически игри. В продължение на няколко десетилетия делото на Чайковски — Садък паша оказва влияние върху важни моменти от политическата история на нашия народ. Авторката е издирила и изяснила всички прояви на Чайковски в тази насока: дейността му като агент на полската емиграция, ръководена от Чарториски, противоречивата роля, която създаденият от него Казак алайат играе в освободителните борби на българите и т. н. Литературното дело на Чайковски е изследвано главно с оглед на отношението му към Българското възраждане. П. Динев посочи, че в литературния анализ на повестите „Кърджали“ и „България“ В. Смоховска е показала голяма литературна култура. П. Динев направил и някои критични бележки главно върху общата оценка за делото на Чайковски в заключителната глава на труда.

Към положителната оценка на труда се присъедини и вторият рецензент — ст. н. сътр. от Историческия институт при БАН В. Паскалева. Тя изтъкна, че трудът на В. Смоховска е значителен принос и за българската историческа наука. Разкрити са неизвестни източници за Българското възраждане. Авторката е положила огромен труд и е работила изключително добросъвестно над

трудните за разчитане архивни материали. Втората положителна страна на изследването е, че В. Смоховска предава духовния образ на М. Чайковски в развитие, разкрива неговата личност с всичките ѝ противоречия, лъкатущия и политически колебания. Рецензентът посочи, че някои оценки на исторически факти търпят известни корекции или се нуждаят от допълнения. Такива са главно положенията около ролята на Чарториски като проводник на френската политика на Балканите, заслугите на Хотел Ламбер и Чайковски в църковната борба и др. под. В заключение рецензентът подчерта още веднъж приносния характер на труда и предложи той да бъде отпечатан.

В обсъждането взеха участие Г. Цанев, Е. Георгиев, Г. Димов, Д. Левков и Б. Ничев. Положителната оценка на рецензентите беше утвърдена и от изказванията, в които се посочи, че трудът има приносен характер и голяма научна стойност. Без да се опитва да идеализира Чайковски, авторката се е справила блестящо с психологическите трудности, възникнали при такъв сложен и противоречив автор, какъвто е Чайковски. Според Б. Ничев най-важната заслуга на В. Смоховска е, че тя е намерила своя концепция, която поставя в центъра на изследването — това е „казашкият мит“ на Чайковски. Трудът има още едно достойнство — написан е живо и интересно.

В заключение директорът на института — Стойко Божков — подчерта, че историческата страна на работата е оценена достатъчно компетентно от В. Паскалева. Той присъедини мнението си към дадената положителна оценка на труда не само поради богатството на фактическия материал, но и като успешен опит да се навлезе в една сложна историческа атмосфера, разкриването на която е от значение за изучаването на нашето Възраждане. Ст. Божков пожела на авторката да вземе пред вид и да провери още веднъж точността на някои исторически сведения и формулировки, които бяха засегнати в рецензията и в изказванията. Трудът единодушно бе препоръчан за печат.